

T

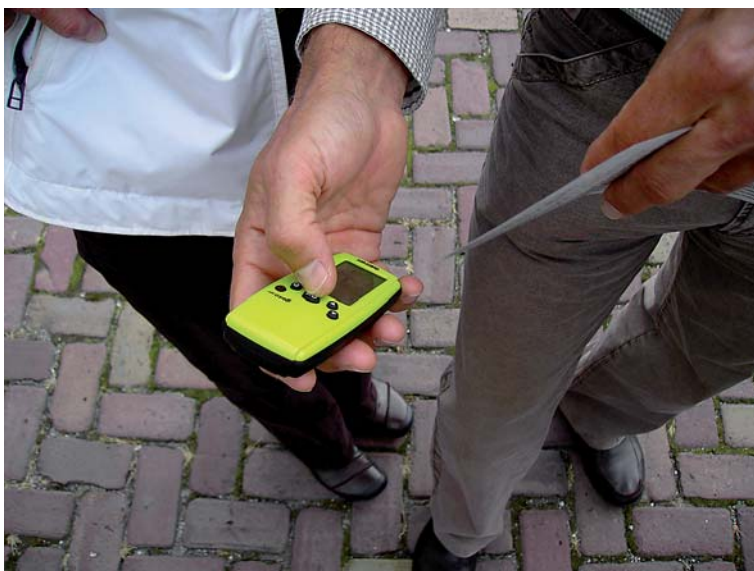
HET NETWERK ONDERBOUW VO

Onze school gaat het komend jaar met projecten werken, hebben jullie daar voorbeelden van? Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat de kwaliteit van de lessen bewegingsonderwijs niet te lijden heeft onder deze projecten?

Dit soort vragen hebben ertoe geleid dat in 2006 een groep scholen een veldaanvraag bij de SLO heeft ingediend om ondersteuning te vragen bij de ontwikkeling van projecten. Christelijke Scholengemeenschap Het Streek te Ede is hiervan de voortrekker. In dit artikel staan we stil bij de werkwijze van dit netwerk en de projecten die tot nu toe zijn uitgewerkt. Door: Alien Zonnenberg en Ger van Mossel.

De veldaanvraag bij de SLO is als volgt omschreven.

- De docenten LO in ons netwerk ervaren een kennis- en ontwikkellancune om het bewegingsonderwijs adequaat binnen de scholen aan te passen aan de onderwijskundige veranderingen in de vernieuwde onderbouw. De gegeven scenario's van de Taakgroep Vernieuwing Basisvorming vragen een geheel andere manier van ontwikkelen en stroomlijnen van de vakinhouden.
- Het ontwikkelen van thema's en inspelen op projecten vanuit het vakgebied 'Bewegen en sport' roept veel vragen en problemen op daar waar het gaat om aan te sluiten op andere vak- en leergebieden; wij willen in het netwerk streven naar aansluiting die ervoor zorgt dat de kwaliteit en kwantiteit van het bewegingsonderwijs geoptimaliseerd wordt.
- Het ontwerpen van kapstukken, waarin een doorgaande leerlijn wordt neergezet van leren binnen de school naar leren buiten de school zien wij als een belangrijke ontwikkeltaak; daarvoor willen wij graag deskundige begeleiding.
- Het werken met facetten uit het nieuwe leren zoals het competentieren vraagt een andere benaming en duiding van de kerndoelen LO.
- Daarnaast vragen al deze veranderingen binnen het werkveld om een aanpassing van de manier waarop de lessen worden beoordeeld. Het nieuwe leren vraagt om nieuwe moderne en aansprekende vormen van toetsing, met bijvoorbeeld gebruik van ICT en/of dvd-opnamemogelijkheden.
- Nieuwe vormen van beoordelen van bewegingsonderwijs passend binnen een gekozen scenario; te denken valt aan een digitaal leerlingvolgsysteem, het toepassen van digitale dvd-registratie van beoordelen van vaardigheden, alternatieve vormen van toetsen bij vakoverstijgende projecten en thema's.
- Suggesties en uitwerkingen van thema's en projecten

GPS-tocht

FOTO: HANS DIJKHOFF

waarbij bewegen en sport uitgangspunt is; maar ook waarbij samenwerking met andere vakgebieden verrijkend kan werken.

- Voorbeelden van aantrekkelijke projecten waarin het leren binnen de school wordt versterkt door het leren buiten de school in samenwerking met sportverenigingen, en/of maatschappelijke instanties.

DEELNEMERS NETWERK

De scholen uit het netwerk leveren een bijdrage door de docenten tijd en ruimte te geven om aan het ontwikkelen van projecten mee te werken. Het netwerk wordt begeleid door Ger van Mossel (SLO) en vanuit de Calo neemt Jorg Radstake deel als opleidingsdocent samen met studenten uit het vierde leerjaar, die in het kader van hun afstuderen een dag per week werken aan de ontwikkeling van een (vakoverstijgend) project. De uitvoering hiervan vindt plaats op een school, waardoor zij in een reële situatie leren wat onderwijsontwikkeling inhoudt.

DE WERKWIJZE

Het netwerk heeft als uitgangspunt het principe van halen en brengen. De scholen hebben met elkaar afgesproken elk drie projecten te ontwikkelen en de uitvoering te evalueren. Om dit proces te stroomlijnen heeft SLO een projectformat gemaakt op grond waarvan de beschrijving wordt gemaakt. We zijn gestart met een brainstormfase. Hierbij is uitgegaan van de leergebieden en kerndoelen van de onderbouw. Vanuit die onderwerpen hebben de scholen een keuze gemaakt welk onderwerp ze verder willen ontwikkelen.

DE GEKOZEN PROJECTEN

Tot nu toe zijn dit:

- dansproject
- loopproject Bergrace by night en sport2day(s)
- survivalproject Biesbosch
- gezondheid, voeding en bewegen
- LO en maatschappij
- het maken van een videoclip
- oriëntatielopen.

UITWISSELING

Het netwerk biedt de deelnemers de kans om in een vroege fase elkaar om raad te vragen, tips te geven en elkaars ervaringen te delen. Hoe beoordeel je bijvoorbeeld een project wat zich binnen drie vakken of leergebieden afspeelt. Waar telt de beoordeling voor mee? Op welk moment vraag je collega's van andere vakken mee te denken tijdens de ontwikkeling van het project. Oftewel hoe zorg je voor draagkracht binnen je school. In hoeverre ga je met bewegen en sport mee in projecten, wanneer wordt jouw bijdrage gekunsteld? Van waaruit bedenk je een thema, vanuit de andere leergebieden of vanuit de activiteitsgebieden Bewegen en sport.

DE EERSTE PRESENTATIE

Drie studenten van de Calo (Human movement and sports)

hebben in het kader van hun eindexamenproject in samenwerking met de wandelsportbond een GPS-tocht/oriëntatielooptocht ontwikkeld. Het is een vakoverschrijdend project geworden in samenwerking met biologie, aardrijkskunde en geschiedenis. De presentatie was in het voorjaar op de Sg Het Streek te Ede.

Korte beschrijving van de presentatie.

De presentatie van de studenten bestond uit een praktijk- en reflectiedeel. Bij het praktijkdeel hebben de deelnemers in twee groepen een uitgezette GPS-tocht met negen waypoints gewandeld. Bij de waypoints lagen diverse opdrachten, zoals een estafettevorm, een prognoseloop, een acrobatiekopdracht en een biologie-, geschiedenis- en aardrijkskundeopdracht. In het reflectiedeel keken de studenten samen met de deelnemers terug op het project. De centrale vraag was: in hoeverre doet het project 'oriëntatielopen' recht aan de eigenheid van het vak bewegen & sport. Voor de eigenheid van het vak golden de vier sleutels of invalshoeken van het basisdocument (bewegen verbeteren, bewegen regelen, gezond bewegen en bewegen beleven). Er ontstond een levendige discussie. In hoeverre was het oriëntatielopen uitdagend? Immers de kans op verdwalen in het bos was nihil. Wat is de functie van de opdrachten bij de waypoints, in het bijzonder die van de theorieopdrachten? Zijn de bewegingsopdrachten niet eerder betekenis verstorend of verhinderend voor het oriëntatielopen of wordt het oriëntatielopen voor de leerlingen hierdoor juist uitdagender? In hoeverre moet, mag en wil het leergebied bewegen & sport tijdens een oriëntatietocht een bijdrage leveren aan de theorieopdrachten van andere vakken? Hoe groot is het gevaar dat het oriëntatielopen ondergeschikt raakt aan het uitvoeren van allerlei theorieopdrachten die zijn aangereikt vanuit andere vakken? Enkele conclusies. Iedereen was het eens dat het oriëntatielopen aansluit bij de verschijningsvorm sporten in de natuur en een volwaardige plaats verdient binnen het onderwijsprogramma. Echter een GPS-tocht is pas echt uitdagend in een avontuurlijke omgeving. Wij kunnen onze leerlingen wel in een nabijgelegen bos van de school de beginselen van het GPS-gebruik leren, maar daarna is het zeer wenselijk dat we met de leerlingen naar grotere natuurgebieden zoals de Ardennen gaan. Daar leren ze zich pas echt oriënteren en zijn er volop mogelijkheden tot vakoverstijgende thema's. Dan is er pas echt sprake van samenhang tussen het leergebied bewegen & sport en andere leergebieden!

OPROEP TOT DEELNAME PERIODE 2007/2008

Vaksecties die nog willen deelnemen aan het netwerk kunnen contact opnemen met Ger van Mossel (tel.nr.: 053- 484 0410, e-mail: g.vanmossel@slo.nl).

Correspondentie: g.vanmossel@slo.nl